

Mental Hygiene te Helsinki. Verheugend was het enige raadgevende steun te mogen verlenen ten behoeve van de aanstaande oprichting van een huisartsengenootschap in Finland. Het schriftelijk contact met de College of General Practitioners werd geïntensiveerd en ook het persoonlijke contact met deze organisatie nam toe. Enige Ierse artsen zochten tijdens hun studiereis contact met het N.H.G.

Door steeds meer verenigingen en instanties werd het Genootschap gevraagd zich te laten vertegenwoordigen, evenals door een aantal geheel buiten N.H.G.- en Maatschappij-verband staande commissies. Getracht werd steeds hieraan zo adequaat mogelijk gehoor te geven.

Tenslotte moeten in dit verband nog worden genoemd de voordrachten in het kader van de Basis-opleiding Cursus Gezondheidszorg en Preventieve Geneeskunde te Leiden en van de Basis cursus Sociale Geneeskunde en Gezondheidsleer te Nijmegen, die door Dr. F. J. A. Huygen werden gehouden en zijn voordracht voor de R.K. Artsenvereniging getiteld „De huisarts als gezinsarts”.

Van onschatbare waarde waren ook dit jaar weer het overleg met en de hulp van de talrijke adviseurs, verbonden aan het N.H.G.-bestuur, aan zijn Commissies en aan de Landelijke Studiegroepen. Evenals de psychiaters-adviseurs der psychosomatische studiegroepen, leverden zij aanzienlijke bijdragen aan het werk van het Genootschap op welhaast elk gebied.

Samenvatting

Samenvattend is dus dit jaar er een geweest van bezinning op de wezenlijke waarden, die in de doelstelling van het Genootschap liggen besloten en op de weg, die het Genootschap in de nabije en iets verdere toekomst zal hebben te gaan. Een jaar ook van tasten en zoeken naar wat er aan fundamenteels is in ons streven en naar wat in de korte tijd van het bestaan van onze vereniging reeds nu gebleken is van secundair belang te zijn of als overbodige franje dient te worden losgelaten. Een jaar ook, waarin de relaties zowel met onze onmiddellijke omgeving als ook op internationaal niveau belangrijk zijn uitgebreid, waarmee gepaard is gegaan een toenemende erkenning van en een groeiende waardering voor ons Genootschap. Een jaar, waarin weinig naar het verleden is teruggeblikt, maar eerlijk getracht is de mogelijkheden van het heden te benutten; met een bescheiden en doelbewuste blik ook naar de toekomst, die geen aarzeling toelaat, maar wel voorzichtigheid eist. Helaas ook een jaar, waarin door gebrek aan tijd veel werk ongedaan, waarin door gebrek aan geld menig project onuitgevoerd moest blijven.

Mogen, meer nog dan tot nu toe, *alle* leden zich laten betrekken in een streven naar de vorming van een hechter geheel, opdat, naast de uitbouw naar buiten, in het komende jaar vooral de innerlijke opbouw van ons Genootschap ieders volle aandacht en steun krijgje.

P. DEN DUYN, secretaris N.H.G.

HET NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP-CONGRES 1959

Het zaterdag 21 november te Utrecht, in Esplanade gehouden N.H.G.-congres 1959 heeft, wat het wetenschappelijke gedeelte betreft, grote belangstelling verworven. Ook nu was de opkomst te 10 uur, tijdstip van de aanvang van het huishoudelijk gedeelte, nog matig, doch terwijl de huishoudelijke zaken werden afgewikkeld kwamen vele congressangers van heinde en verre binnen en later op de ochtend, aan de lunch en vooral in de middagzitting kon het Nederlands Huisartsen Genootschap op een grote opkomst van belangstellenden bogen.

Het huishoudelijk gedeelte kreeg in de het toegemeten tijd van één uur volledig zijn beslag. De notulen van het Congres 1958 werden goedgekeurd, Den Duyn bracht als secretaris van het N.H.G. zijn jaaroverzicht uit — men vindt het in dit nummer in extenso afgedrukt — de penningmeester werd

decharge verleend voor zijn beleid. De begroting voor 1960 was een hamerstuk en datzelfde gold voor het contributievoorstel 1960. Wel mag ten aanzien van dit contributievoorstel even naar voren worden gebracht dat voorzitter Hogerzeil er daarbij op heeft gewezen, ook verwijzende naar de begroting, dat een belangrijk deel van de contributiegelden moet worden aangewend voor een goede gang van organisatorische zaken, van secretariaat, bestuur, centra, commissies enz.; hij vestigde daarop even de aandacht in verband met de hier en daar wel gehoorde opvatting, dat de contributie hoog zou kunnen worden genoemd. De begroting maakt duidelijk dat het voeren van de organisatie op zichzelf veel middelen eist en dat de contributiegelden zodoende nog niet toereikend zijn om daaruit wetenschappelijke onderzoeken te bekostigen. Met betrekking tot deze enkele toelichting bij het contributievoorstel — het komt er op neer dat de thans geldende contributie gedurende 1960 wordt gehandhaafd — was later ook van belang de mededeling van de voorzitter, dat men een splitsing heeft gebracht tussen gelden voor wetenschappelijk onderzoek en die voor commissies e.d. Het tot dit doel gestichte Fonds Wetenschappelijk Werk N.H.G. beval hij met nadruk in aller belangstelling aan. Het beheer van dit fonds is toevertrouwd aan het dagelijks bestuur van het N.H.G., dat daarin wordt bijgestaan door een raad van toezicht, zo lichte de voorzitter verder toe en men mocht uit de reactie van het Congres afleiden dat het met deze beheersvorm akkoord is gegaan. Een andere mededeling van de voorzitter was die betreffende de instelling van een prijs (van f 300,—) voor het beste door een huisarts geschreven artikel in „huisarts en wetenschap”.

Tot leden van het bestuur werden gekozen Dr. J. M. G. Phaff, huisarts te Huizum en J. J. M. Michels, huisarts te Wagenberg; zij nemen de plaatsen in van Dr. K. J. van Deen, die wegens zijn benoeming tot hoogleraar in de sociale geneeskunde aan de universiteit van Groningen is afgetreden en van A. Hofmans, die de functie van voorzitter van de redactiecommissie van „huisarts en wetenschap” heeft aanvaard. In de twee vacatures in de Algemene Advies Commissie noch in de vacature in de redactiecommissie „huisarts en wetenschap” is voorzien. De taken zijn te belangrijk, zo stelde het bestuur, om met voorziening in deze vacatures overhaast te werk te gaan. Het Congres kon met dit beleid geheel meegaan en het machtigde het bestuur over te gaan tot tussentijdse voorzieningen in deze vacatures, onder voorbehoud van daarop door een volgend Congres te geven formele beslissingen.

Al deze verkiezingen vergden nauwelijks tijd. In alle vacatures was er slechts enkele kandidaatstelling door het bestuur; uit de ledenkring waren geen kandidaten naar voren gebracht. De benoemingen geschieden derhalve met algemene stemmen. Dat gold ook voor die aangaande de uitbreiding van de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek met één lid, Dr. J. C. van Es te Apeldoorn, en de voorziening in de vacatures in de Commissie Nascholing: E. v. d. Weg te Nieuw-Vennep en Jhr. Dr. A. H. van Lidt de Jeude te Zeist gaan daarin de plaatsen innemen van F. Th. ter Haar te Winterswijk en S. Smit te Nijverdal. Op voorstel van het bestuur werd Prof. Dr. K. van Deen benoemd tot adviseur van deze commissie. Aan alle aftredenden heeft de voorzitter dank gebracht voor het aandeel, dat zij in de organisatorische taken van het N.H.G. hebben genomen.

Het tijdschema voor dit huishoudelijk gedeelte bleek nauwkeurig te zijn geschat. Niemand vroeg het woord voor de rondvraag en te elf uur kon men, na enkele minuten pauze, overgaan tot het wetenschappelijke gedeelte. Er was toen een groot en aandachtig gehoor voor H. J. P. M. Dijkhuis, huisarts te Gendt, die met zijn voordracht „De bepaling van de protrombinetijd door de huisarts; mogelijkheden en moeilijkheden” een voorbeeld gaf van wetenschappelijke zin en arbeid van de huisarts. Daarna gaf E. M. Jansen, huisarts te Utrecht, een inleiding op de tentoonstelling „De praktijkruimte van de huisarts”, welke tentoonstelling de congressangers gedurende de middagpauze hebben bezichtigd. Zij was opgesteld in het Willem Arntszhuis in de Agnietenstraat te Utrecht en samengesteld door de Studiegroep Praktijkvoering. Een uitstekende regeling — terwijl de ene groep congressisten lunchte bezocht de andere de expositie en omgekeerd — maakte het allen

mogelijk met de medisch-efficiënte inrichting van de praktijkruimte kennis te maken. Er bleef gedurende de middagpauze ook nog enige tijd beschikbaar voor een bezoek aan de expositie „Medische literatuur van belang voor huisartsen en verschenen in 1958 en 1959”, ingericht in de hal van Esplanade en verzorgd door J. G. Antvelink te Schoonhoven en P. Zwanenburg te Bunschoten.

De heropening van het Congres te twee uur confronteerde Hogerzeil met een geheel gevulde zaal toehoorders, die zeer geïnteresseerd hebben geluisterd naar 's voorzitters jaarlijkse rede, elders in dit nummer gepubliceerd. Prof. R. Hornstra bleek in zijn beschouwing „Promoveren door huisartsen” de taak van het N.H.G. en niet minder de moeilijkheden daarvan hoog aan te slaan en zijn opvatting, dat het N.H.G. in het medisch-maatschappelijk vlak Churchill's woorden „give us the tools and we will finish the job” tot de zijne zou kunnen maken, kon zeker worden opgevat als een zeer belangrijke morele steun, waarvan men mag hopen dat zij in dat medisch-maatschappelijk vlak materiële reacties zal uitlokken.

De tot dan toe geëiste concentratie gebod een wat ruime theepauze, waarna opnieuw en ten volle aandacht kon worden

geschonken aan de laatste voordrachten: Dr. J. C. van Es te Apeldoorn over „De opzet, de moeilijkheden en de resultaten van een sociologisch onderzoek in de huisartsenpraktijk” en Drs. H. Ph. Milikowski, socioloog te Leiden over „Medische sociologie en de geneeskunst van de huisarts”. Het tijdschema noopte de voorzitter, die betreunde daartoe te worden gedwongen, de discussie te beperken, doch er werd in het vooruitzicht gesteld dat in den vervolge meer ruimte zal worden gegeven aan de mogelijkheid daartoe. Dat discussie waardevol kan zijn, dat met soms enkele vragen of opmerkingen interessante aspecten aan het betoogde kunnen worden toegevoegd is wel gebleken tijdens de nu zo beknopt gehouden gedachtenwisseling, welke het slot vormde van het wetenschappelijk programma. Het N.H.G.-congres 1959 werd daarop, onder dank van de voorzitter aan allen, die tot het welslagen daarvan hadden bijgedragen, gesloten. v. M.

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 15 oktober 1959

Het besprokene op deze vergadering kort samen te vatten is niet eenvoudig. Enerzijds werden — naast enkele interne regelingen, die buiten het bestuur nauwelijks iemand kunnen interesseren, maar waaraan voor een ongestoorde gang van zaken toch uitvoerig aandacht moet worden besteed — een aantal voorlopige mededelingen gedaan over onderwerpen, die op het aanstaande ledencongres veel uitvoeriger ter kennis van de leden van het Genootschap zullen worden gebracht. Deze mededelingen betroffen onder meer „het verloskunde-onderzoek 1958”, waarvan de eerste cijfers nu uit de hollerith begijnen te komen, „het abortusonderzoek 1960”, ter voorbereiding waarvan tussen 15 oktober en 15 november een proefonderzoek zal worden gedaan, en de komende tentoonstelling, die na afloop van het ledencongres mobiel zal worden gemaakt en mogelijk de hoogleraren in de sociale geneeskunde zal interesseren met het oog op colleges over de praktijkvoering van de huisarts.

Anderzijds waren de besprekingen gewijd aan problemen, die nog zozeer in een voorlopige fase van voorbespreking verkeren, dat het voorbarig zou zijn reeds thans verder te gaan dan de vermelding, dat deze onderwerpen de volle „aandacht” van het bestuur hebben.

Een werkgroep zal worden ingesteld ter bestudering van het vraagstuk van een assistentschap bij huisartsen na het arts-examen. Het rapport van deze werkgroep zal later een belangrijk hulpmiddel kunnen zijn bij het propageren van een dergelijk assistentschap. Het vraagstuk van een co-assistentschap bij huisartsen tijdens de universitaire opleiding kan in het onderzoek van deze werkgroep worden betrokken.

Ook zal een werkgroep worden gevormd om gegevens te verzamelen, die kunnen leiden tot het realiseren van een documentatiesysteem van voor de huisartsengeneeskunde van belang zijnde literatuur en tot het inrichten van een N.H.G.-bibliotheek voor deze literatuur. Een begin van bibliotheekvorming is er overigens al in het Genootschap; het Instituut voor Sociale Geneeskunde te Utrecht heeft hiervoor reeds ruimte en administratieve medewerking toegezegd.

Zoals reeds gewoonte is geworden, was ook voor deze vergadering een voorzitter van een centrum uitgenodigd, en wel collega Lahr uit Leiden. De in het centrum Leiden toegepaste methoden ontmoetten veel belangstelling bij de bestuursleden en zullen — tezamen met enkele in andere centra beproefde methoden (bijvoorbeeld Nijmegen en Heerlen) — aan de Commissie Nascholing worden doorgegeven, die deze ten behoeve van andere centra kan benutten in de vorm van adviezen tot stimulering van bestaande activiteiten en tot activering van nog latent gebleven energie.

Een zeer belangrijk punt van bespreking was nog de Boerhaave-cursus 1960. De wetenschappelijke opzet hiervan is ditmaal geheel toevertrouwd aan het N.H.G., dat de voorbereiding en uitwerking daarvan weer heeft gedelegeerd aan zijn Commissie Nascholing. Het programma van deze eerste door huisartsen georganiseerde artsenkursus, dat in ieder geval zeer interessant en aantrekkelijk belooft te worden, is nog aan wijzigingen onderhevig en dus nog niet rijp voor publikatie. P. den Duyn, secretaris

huisarts en wetenschap

3de JAARGANG - NO 4 - DECEMBER 1959

<i>Inhoud:</i>	blz.
Van de redactiecommissie	77
Jaarrede voorzitter N.H.G.	78
Het landelijk abortusonderzoek in de huisartsenpraktijk	82
Sterilisatie van instrumenten in de algemene praktijk	87
R. G. A. van Wayjen: Vergiftigingen met salicylverbindingen en andere analgetica	90
J. H. F. Lahr: Psychosomatische geneeskunde ...	94
L. Façee Schaeffer: Onze patiënten en het stralengevaar	96
H. A. J. Verhagen: Verloskunde van de huisarts	98
Referaten	100
Jaaroverzicht van de secretaris van het N.H.G.	101
Het N.H.G.-congres 1959	107
Uit de notulen	108

Redactiecommissie: A. Hofmans, voorzitter, Rotterdam, — G. J. Bremer, Nieuwkoop — K. G. Brühl, Amsterdam — D. C. den Haan, Leiden.

Secretariaat Nederlands Huisartsen Genootschap: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 64043.

Redactiesecretariaat: Keizersgracht 327, Amsterdam-C., telefoon 33300.

Administratie, abonnementen, advertenties: Fa. A. H. Kruyt, Groot Hertoginnelaan 28, Bussum, telefoon 02959-16155; postgiro: 142554.

Abonnement f 12,50 per jaar; voor studenten f 7,50; voor het buitenland f 15,—; losse nummers f 1,50.

Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen worden geweigerd.